

IŠVADA

2017 m. birželio 28 d.

Vilnius

Dėl Seimo Peticijų komisijos sprendimo

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2017 m. birželio 28 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo Modesto Klenio peticiją „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 739 straipsnio papildymo“ ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą papildyti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 739 straipsnį nauju 9 punktu ir jame nustatyti, kad negalima išskaičiuoti pinigų iš netekto darbingumo pensijos.

Komisija šį sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ir Teisingumo ministerijų pateiktas nuomones ir manydama, kad negalima pritarti fragmentiškam Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) nuostatų, susijusių su skolininko interesų apsauga, keitimui atskirais įstatymais, nes toks teisėkūros procesas yra vienpusis ir neužtikrinantis sisteminio bei nuoseklaus požiūrio į priverstinio vykdymo procesą, kaip visumą priverstinio vykdymo priemonių, taip pat nėra vertinama, kokį poveikį kiekvienas toks pakeitimas turės skolininko ir išieškotojo interesų pusiausvyrai.

Siūlomas CPK 739 straipsnio papildymas išieškojimo iš pragyvenimui būtinų asmens pajamų problemą iš dalies išspręstų tik siauriai asmenų grupei – netekto darbingumo pensijos gavėjams. Pažymėtina, kad su šia problema susiduria ne tik netekto darbingumo pensijų gavėjai, bet ir kitų pensijų ar išmokų, nenumatytų CPK 739 straipsnyje, gavėjai bei mažas pajamas uždirbantys asmenys, todėl, remiantis teisingumo, sąžiningumo ir asmenų lygiateisiškumo principais, bei siekiant skurdo ir socialinės atskirties mažinimo, būtina šią problemą spręsti bendrai, neapsiribojant apsaugos tam tikrai asmenų grupei nustatymu.

Svarbu pažymėti, kad priėmus pareiškėjo siūlomą pakeitimą, iš skolininkų, gaunančių tik netekto darbingumo pensijas išieškojimui nebegalėtų būti vykdomi, nesvarbu kokio dydžio netekto darbingumo pensiją jie gauna. Tokiu būdu būtų užkertamas kelias iš šių asmenų išieškoti ne tik įvairias paskolas ir įsiskolinimus komunalinių paslaugų teikėjams, bet ir socialiai jautrius įsiskolinimus – išlaikymą, žalą, padarytą suluošinimu ar kitokiu sveikatos sužalojimu arba maitintojo gyvybės atėmimu, taip pat nebūtų išieškoma žala, padaryta nusikalstama veika, bei administracinės baudos. Tad abejotina, ar priėmus peticijoje pateiktą pasiūlymą ir apribojus išieškojimą iš netekto darbingumo pensijas gaunančių asmenų, būtų užtikrinta tinkama skolininko ir išieškotojo interesų pusiausvyra, ypač tais atvejais, kai išieškotojo gaunamos pajamos yra dar mažesnės už skolininko gaunamą netekto darbingumo pensiją.

Kartu pažymėtina, kad 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojo CPK 737 straipsnio 7 punkto pakeitimai, numatantys, kad draudžiama išieškoti iš pensijų, mokamų pagal Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymą.

Taip pat Lietuvos Respublikos Seime yra įregistruoti CPK 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4370(2), kuriuo numatoma drausti išieškoti iš darbo užmokesčio ar kitų pajamų ir išmokų bei davinių dalies, nevirsijančios pagal Vyriausybės patvirtintą metodiką apskaičiuotos absoliutaus skurdo ribos, jeigu tai yra vienintelės skolininko gaunamos piniginės lėšos, būtinos jo pragyvenimui, ir CPK 663 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-283,

kuriuo numatoma vietoje šiuo metu nustatytos 2030 Eur skolos ribos, leidžiančios išieškoti iš būsto, kuriame skolininkas gyvena, nustatyti 10 000 Eur skolos ribą.

Be to, Teisingumo ministerija, atsižvelgdama į Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 113 punkto nuostatą imtis sparčių ir efektyvių priemonių gyventojų gaunamoms pajamoms didinti ir 117.11 papunktyje nustatytą įsipareigojimą vadovautis principu, kad skurstantis žmogus negali būti paliktas be būtiniausioms reikmėms reikalingų lėšų, identifikavo su skolininko interesų apsauga susijusių CPK nuostatų galimo tobulinimo kryptis ir suinteresuotas institucijas, mokslininkų Lietuvos Respublikos bendruomenę bei Nacionalinį skurdo mažinimo organizacijų tinklą paprašė dėl jų pateikti savo pastabas ir pasiūlymus. Kompleksiškai įvertinusi gautas pastabas ir pasiūlymus, Teisingumo ministerija parengs ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiks su skolininko turtinių interesų apsaugos didinimu susijusių teisės aktų projektus.

Peticijų komisija, vadovaudamasi Peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalies ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų 28 punktu, siūlo Seimo seniūnų sueigai įtraukti į Lietuvos Respublikos Seimo pavasario sesijos darbotvarkę protokolinio nutarimo dėl Peticijų komisijos sprendimo dėl Modesto Klenio peticijos projektą.

PRIDEDAMA:

1. Modesto Klenio peticijos kopija, 1 lapas.
2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos raštas (2017-06-21, Nr. (24.3-22)SD-3666), 2 lapai.
3. Teisingumo ministerijos raštas (2017-06-20, Nr. (1.16)7R-5141), 8 lapai.
4. Išrašas iš Seimo Peticijų komisijos 2017 m. birželio 28 d. posėdžio protokolo Nr. 250-P-12, 1 lapas.
5. Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo projektas, 1 lapas.

Komisijos pirmininkas

Petras Čimbaras